Alliantie van Kracht
Samen tegen armoede

4e faseplan ‘Samen tegen armoede’ aug 2026- aug 2027

Het duurzaam doorbreken van generatiearmoede in Groningen en Drenthe

Inhoudsopgave

1. Inleiding en fasering..... 3
2. Context..... 4
3. Samen tegen armoede..... 5
4. Inspanningen en activiteiten..... 8
5. Inzet van mensen en tijd..... 18

Hoe helpen we gezinnen hun bestaande kracht en talenten te gebruiken om armoede te doorbreken die vaak van generatie op generatie wordt doorgegeven? Door samen te werken aan wat écht effect heeft.

De Alliantie van Kracht zet in op een programma van 20 jaar. Dit geeft ons de tijd die nodig is om écht het systeem te veranderen en generatiearmoede duurzaam te doorbreken. Op basis van de kennis uit het onderzoek gaan we experimenteren in wijken, dorpen en buurten en maatwerk bieden.

Het is tijd voor een doorbraak. Tijd voor verandering.

Inleiding en fasering

Voor je ligt ons 4e faseplan dat loopt van augustus 2026 t/m augustus 2027. We beschrijven hierin wat we in die tijd gaan doen en waar we samen aan werken. In het Drents-Groningse veenkoloniale gebied leven een kleine 14.000 gezinnen in armoede. Samen met inwoners zet de Alliantie van Kracht in op het doorbreken van deze armoede. Zowel in de Veenkoloniën als daarbuiten in de provincies Groningen en Drenthe. Ieders inzet is daarbij hard nodig! De Alliantie van Kracht bestaat sinds 2017. Het is een opgavenetwerk dat bestaat uit ervaringsdeskundigen en verschillende organisaties vanuit bijvoorbeeld Wonen, Welzijn en Zorg, gemeenten en onderwijsinstanties. In ons opgavenetwerk werken alle partners samen om deze uitdaging aan te pakken. Met ervaringsdeskundigen die de werkelijkheid van leven in armoede kennen en dus weten wat helpt. En met betrokken professionals die allemaal hun eigen expertise meebrengen. De 'we' in dit document zijn al deze mensen en organisaties samen. Die ook samen de opdrachtgever zijn van ons programma.

Programma van 20 jaar

De opgave 'het duurzaam doorbreken van generatiearmoede in de Veenkoloniën' is gevat in een programma van 20 jaar dat het maken van de gewenste verandering ondersteunt. In ons programmaplan beschrijven we drie strategische doelen waar we met zijn allen aan werken:

1. Meer kinderen, jongeren en volwassenen ervaren een kansrijke toekomst
2. Meer kinderen, jongeren en volwassenen ontvangen maatwerk uit het werkveld
3. Meer partners binnen de AVK hanteren een effectieve aanpak van armoede en leren samen met elkaar

We kiezen daarbij voor prioritering i.p.v. alle tegelijk oppakken. We hebben veel inspanningen die we in 20 jaar willen verwezenlijken. Dat lukt niet tegelijkertijd als we focus willen houden. We kijken in de prioritering naar wat logisch op elkaar volgt en we voegen dingen bij elkaar die met elkaar te maken hebben. We willen aansluiten bij wat er leeft in het gebied. Jaarlijks evalueren we -op een eiland van reflectie- of de inspanningen en activiteiten daadwerkelijk bijdragen aan onze ambitie. En kijken we wat logisch voelt om op te pakken voor het volgende jaar. Elk jaar vindt daarna actualisatie plaats van de inspanningen die worden verwerkt in een jaarplan voor de volgende fase en die aansluiting vinden bij de reguliere monitoring en programmasturing.

Dit is de richting voor dit jaar. Doe je ook mee?

Onze focus voor dit jaar ligt op 'Samen tegen armoede'. Juist de mensen die ondersteuning het hardst nodig hebben, worden niet altijd bereikt. Tegelijkertijd wordt in de regio veel gedaan aan armoedebestrijding, maar weten we onvoldoende welke ondersteuning inwoners daadwerkelijk verder helpt. Daar ligt de regionale veranderopgave: mensen die nu buiten beeld blijven eerder bereiken én gezamenlijk leren wat vanuit het perspectief van inwoners daadwerkelijk werkt. Dat vraagt om een andere manier van werken. Niet het aanbod of de organisatie staat centraal, maar de vraag wat een inwoner nodig heeft om verder te komen.

Leeswijzer

We hebben in hoofdstuk 2 de context van deze opgave weergegeven. In Hoofdstuk 3 kijken we naar hoe we samenwerken tegen armoede. In hoofdstuk 4 benoemen we de inspanningen en activiteiten die we dit jaar willen leveren om onze doelen te realiseren. En in hoofdstuk 5 staan we stil bij de inzet van mensen en tijd.

2. Context

Er is geen plattelandsregio in Nederland waar armoede zoveel voorkomt als in de Drents-Groningse Veenkoloniën. Veel families in dit gebied leven van generatie op generatie in armoede. Dit noemen we generatiearmoede. Generatiearmoede blijkt een ontzettend taai vraagstuk, want ondanks alle inzet nemen de problemen toe. Veel families lukt het maar niet de cirkel van generatiearmoede te doorbreken. De Rijkuniversiteit Groningen deed vijf jaar onderzoek naar dit vraagstuk (2017-2022). Het onderzoek richtte zich aan de ene kant op het beter begrijpen van de leefwereld van de families in armoede; hoe ervaren zij hun situatie? Aan de andere kant werd de systeemwereld onder de loep genomen; hoe wordt men momenteel geholpen? Wat werkt goed? Wat moet beter? En hoe kan de vicieuze cirkel van generatiearmoede worden doorbroken?

Het maakt uit waar je wieg staat

Een kind dat opgroeit in armoede heeft een twee keer grotere kans om later ook arm te zijn. Het maakt dus nogal uit waar je wieg staat. Hoe langer mensen in armoede leven, hoe moeilijker het wordt om uit die vicieuze cirkel ontsnappen. Daarnaast gaat armoede om veel meer dan (een gebrek aan) geld alleen; er spelen veel verschillende factoren een rol bij dit complexe thema. In het onderzoek spraken onderzoekers met meerdere generaties uit 23 families over hoe zij hun eigen situatie ervaren. Het eerste dat opvalt is dat er niet één vorm van generatiearmoede is. Iedereen ervaart de gevolgen van armoede anders.

De onzichtbare sporen van generatiearmoede

Ook kwam naar voren dat families in generatiearmoede zich vaak uitgesloten voelen. Dit kan doordat er bijvoorbeeld niet genoeg geld is om mee te gaan op schoolreisje of om te sporten. Maar vaak ligt uitsluiting een stuk gevoeliger. Gepest worden op school, een leraar die je niet ziet staan en niemand die eens doorvraagt hoe het écht met je gaat. Door dit soort ervaringen staan veel families in de overleefstand. Ze hebben last van langdurige of traumatische stress. Leven met deze vormen van stress heeft een enorme impact het dagelijks leven en zelfs op de ontwikkeling van een ongeboren kind.

Passende hulp vraagt om maatwerk

Op welke manieren worden mensen nu geholpen? En werkt die hulp? Gebleken is dat het systeem dat gemaakt is om te helpen in de huidige vorm minstens zo ingewikkeld is als het probleem generatiearmoede zelf. Professionals geven aan dat de kloof tussen leef- en systeemwereld te groot is geworden. Het ontbreekt in hun werk aan de juiste randvoorwaarden om aan te sluiten bij de leefwereld. Door allerlei regelgeving, niet passende budgetten of een te algemene aanpak, kan of mág de professional niet altijd bieden wat nodig is: 'maatwerk'. Want alleen wanneer mensen de hulp krijgen die op dat moment het beste bij hun past, kunnen we de cirkel van armoede doorbreken.

Zorg voor de goede randvoorwaarden

De belangrijkste les uit het onderzoek is daarom: ‘maak maatwerk mogelijk’. Schep de randvoorwaarden zodat we echt maatwerk kunnen leveren. Dat betekent werken aan langdurige relaties, onderlinge samenwerking en continuïteit op lange termijn. Geen kortlopende projecten of aanbestedingen van 4 jaar, maar zet in op langlopende programma’s van 10, 20 of 30 jaar. Zo kunnen we werken vanuit wederzijds vertrouwen en maken we samen een einde aan generatiearmoede.

3. Samen tegen armoede

Iedere inwoner verdient het om gezien te worden en steun en hulp te krijgen wanneer die nodig is. Niemand mag het gevoel krijgen er niet toe te doen. Toch blijven veel inwoners die leven in bestaansonzekerheid buiten bereik van organisaties die hen willen bijstaan. De ondersteuning die beschikbaar is bereikt hen niet, want voor mensen die bezig zijn met overleven zijn de drempels veel te hoog.

De afgelopen jaren hebben we veel geleerd. De praktijk laat zien wat werkt. Vertrouwen opent deuren. Persoonlijk contact maakt verschil. Het systeem moet anders en die verandering maken we samen waar. Door uit te gaan van en aan te sluiten in de werkelijkheid waar inwoners zich bevinden.

Dat vraagt om organisaties die blijven leren en bereid zijn hun eigen werkwijze kritisch te bekijken. Inwoners, ervaringsdeskundigen en andere professionals beschikken samen over kennis die helpt om met ondersteuning de goede weg te vinden naar de mensen die het nodig hebben.

Binnen die beweging vervult de Alliantie van Kracht een verbindende rol. Praktijkkennis wordt gedeeld. Werkzame aanpakken worden zichtbaar gemaakt. Organisaties vinden elkaar rond een gezamenlijke overtuiging. Ze experimenteren samen, leren in de praktijk, reflecteren en zetten door. Zo werken partners in Groningen en Drenthe aan bestaanszekerheid, betere kansen voor inwoners en het doorbreken van generatiearmoede.

Wat hebben we geleerd?

De afgelopen drie jaar hebben we veel geleerd. Van ervaringsdeskundigen, van inwoners, vanuit de opgedane kennis in de praktijk en ook vanuit onderzoek. Samen tegen armoede gaat vaak over vertrouwen, menselijke waardigheid, relaties en de manier waarop organisaties zijn ingericht. Steeds opnieuw komt daarbij hetzelfde beeld naar voren. Veel inwoners ervaren soms onvoldoende vertrouwen in instanties en ondersteuning. Sommige mensen hebben negatieve ervaringen opgedaan, voelen zich niet gehoord of trekken zich terug uit de samenleving. Juist daardoor worden zij moeilijker bereikt.

Tegelijkertijd hebben we een gedeeld toekomstbeeld waarin inwoners zich gezien voelen, hulp vragen normaal is en kwetsbaarheid er mag zijn. Een aantal uitspraken vat deze inzichten goed samen:

- "Niemand mag horen dat hij niets waard is."
- "Je raakt elkaar kwijt. Bij elkaar terugkomen kost veel meer."
- "We overschatten de zelfredzaamheid van mensen."
- "De praktijk bewijst al wat werkt, als je maar luistert naar de mensen."
- "Van aannames naar vragen."

De belangrijkste les van de afgelopen drie jaar was misschien wel deze:
"Verandering begint niet bij inwoners, maar bij onszelf." We verwachten nog te vaak dat inwoners hun weg vinden binnen onze systemen. Terwijl de praktijk laat zien dat nabijheid, vertrouwen en persoonlijke relaties vaak het verschil maken.

Waarom is verandering nodig?

Onze geleerde lessen maken duidelijk dat de uitdaging niet primair ligt bij inwoners. De uitdaging ligt voor een belangrijk deel in de manier waarop ondersteuning georganiseerd is. Veel mensen willen wel vooruit, maar lopen vast in ingewikkelde procedures, tegenstrijdige regels, ontoegankelijke systemen of eerdere negatieve ervaringen.

De vraag is daarom niet: "Waarom veranderen inwoners niet?"
Maar: "Wat moeten wij anders doen om inwoners beter te bereiken?"

Daarin komt steeds dezelfde bewegingen terug:

- "Van weten naar doen."
- "Van hoge drempels naar lage drempels."
- "Van systeemwereld naar leefwereld."
- "Van aanbod naar behoefte."
- "Van aannames naar vragen."

Deze uitspraken laten zien dat de benodigde verandering niet alleen gaat over nieuwe interventies, maar vooral over een andere manier van kijken en organiseren. De praktijk leert ons inmiddels veel over wat werkt. De uitdaging is niet langer om vooral nieuwe kennis te ontwikkelen, maar om die kennis daadwerkelijk toe te passen. Vertrouwen speelt daarin een sleutelrol. Mensen komen pas in beweging als zij zich veilig voelen, serieus worden genomen en ervaren dat iemand naast hen staat. Vertrouwen is daarmee niet het resultaat van ondersteuning, maar een voorwaarde.

Welke beweging is nodig?

We zien daarbij een duidelijke beweging voor ons. Een beweging waarin inwoners niet langer moeten aansluiten op systemen, maar systemen aansluiten op inwoners. Dat vraagt om een fundamentele verschuiving:

Van zekerheid naar nieuwsgierigheid

- "Van aannames naar vragen."
- Organisaties moeten minder uitgaan van wat zij denken dat werkt en meer onderzoeken wat inwoners daadwerkelijk nodig hebben.

Van kennis naar toepassing

- "Van weten naar doen."
- Veel kennis over effectieve ondersteuning is al aanwezig. De opgave ligt vooral in het toepassen ervan.

V***an systeemwereld naar leefwereld***

- "De praktijk bewijst al wat werkt, als je maar luistert naar de mensen."
- Niet beleid, regels of organisaties vormen het vertrekpunt, maar het dagelijks leven van inwoners.

Van afzonderlijk naar gezamenlijk leren

- "Al doende leren en al lerende doen."
- "Niet iedereen hoeft opnieuw zelf uit te vinden wat werkt."
- Organisaties kunnen sneller verbeteren wanneer ervaringen, kennis en voorbeelden worden gedeeld.

Van veranderen van inwoners naar veranderen van organisaties

Dit is één van de sterkste rode draden die we voor ons zien. Verandering vraagt niet alleen iets van inwoners. Het vraagt ook dat organisaties bereid zijn kritisch naar hun eigen handelen te kijken.

- Waar sluiten wij onvoldoende aan?
- Welke drempels creëren wij zelf?
- Welke aannames sturen ons handelen?
- Wat zegt de praktijk ons eigenlijk?

Welke rol heeft de Alliantie van Kracht?

Deze opbrengsten sluiten sterk aan bij de bestaande koers van de Alliantie van Kracht.
De volgende uitgangspunten blijven onverminderd relevant:

1. De leefwereld van inwoners staat centraal;
2. ervaringskennis is onmisbaar;
3. leren en verbeteren horen bij elkaar;
4. samenwerking is noodzakelijk;
5. praktijkkennis is leidend.

Tegelijkertijd wordt de rol van de Alliantie scherper. De Alliantie voert de verandering niet zelf uit, maar helpt partners om de verandering mogelijk te maken. De Alliantie van Kracht:

- Agendeert;
- verbindt;
- deelt kennis;
- stimuleert leren;
- maakt zichtbaar wat werkt;
- benut ervaringskennis
- houdt organisaties een spiegel voor.

Hiermee ontwikkelt de Alliantie zich steeds meer van een netwerk dat leert wat werkt naar een opgavenetwerk dat organisaties helpt anders te kijken, anders te leren en anders te handelen.

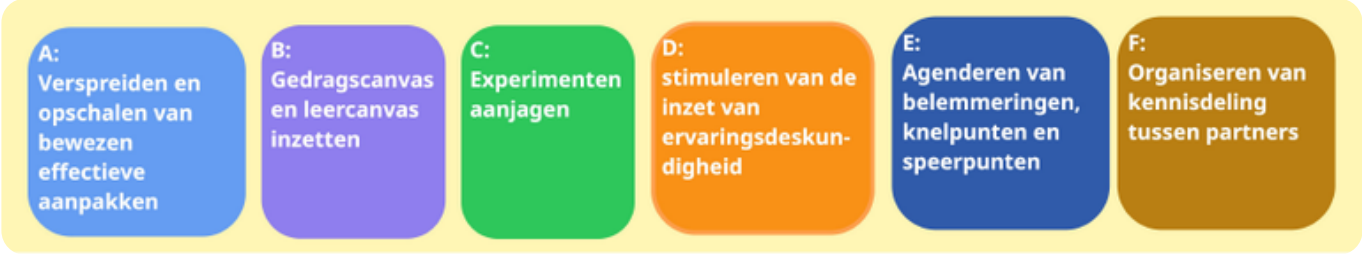
4. Inspanningen en activiteiten

Onze visie is dat geen enkel kind, jongere of volwassene in ons werkgebied langdurig in armoede leeft. Omdat te bereiken, werken we aan drie strategische doelen:

- **Meer kinderen, jongeren en volwassenen ervaren een kansrijke toekomst**
- **Meer kinderen, jongeren en volwassenen ontvangen maatwerk uit het werkveld**
- **Meer partners binnen de AVK hanteren een effectieve aanpak van armoede en leren samen met elkaar**

Elk jaar zetten we ons via inspanningen in om deze doelen dichterbij te brengen. In dit hoofdstuk staat wat we dit jaar in de planning hebben. Daarbij zijn er steeds zes **terugkerende inspanningen** uit ons programmaplan die steeds terugkomen.

1. Verspreiden en opschalen van bewezen effectieve aanpakken
2. Gedragscanvas en leercanvas inzetten
3. Experimenteren aanjagen
4. Stimuleren van de inzet van ervaringsdeskundigen
5. Agenderen van belemmeringen, knelpunten en speerpunten
6. Organiseren van kennisdeling tussen partners

Wat bedoelen we daarmee?

1. We willen bereiken dat alle partners de effectiviteit van interventies die zij inzetten evalueren, stoppen met interventies die niet effectief zijn en werken aan het verbeteren van interventies die (de potentie hebben om) effectief (te) zijn.
2. we willen samen leren om generatiearmoede duurzaam te doorbreken. Iedere ontmoeting is daarbij een kans om samen te leren, samen te verbeteren en samen meer impact te maken voor inwoners.
3. we gaan experimenteren en leren door te doen. Inwoners en (toekomstige) professionals krijgen de ruimte om nieuwe dingen uit te proberen. Wat goed werkt, daar bouwen we op verder.
4. we bekijken armoede en bestaanszekerheid van alle kanten en niveaus. We luisteren daarbij altijd naar de mensen doe armoede zelf (hebben) ervaren.
5. we zetten belemmeringen, knelpunten en speerpunten op de agenda. Bij ons in de regio, maar ook daarbuiten
6. we willen begrijpen en laten zien wat wel en niet werkt, en vooral waarom. We bieden daarom heel divers leeraanbod aan onder de noemer ‘Meer kennis over minder armoede’.

1. Meer kinderen, jongeren en volwassenen ervaren een kansrijke toekomst

Een kansrijke toekomst is niet alleen afhankelijk van inkomen, maar van het versterkten van vijf vormen van kapitaal: economisch, sociaal, cultureel , mentaal en pedagogisch en mentaal kapitaal. Vroegsignaelring, langdurige relaties, vertrouwen, bestaanszekerheid en het versterkten van eigen regie zijn cruciaal. Kinderen, jongeren en volwassenen moeten kunnen meedoen. En de overdracht van generatiearmoede moet worden doorbroken. Hierbij ligt de rol van de Alliantie vooral bij het versterken van sociale steun, het versterken van een positieve ontwikkeling in veerkracht, eigen regie en/of vertrouwen in zichzelf, het benutten van ervaringskennis, betere toegang tot inkomen en inkomensondersteuning en het eerder bereiken van mensen met geldzorgen.

Inspanningen Alliantie van Kracht

- Ervaringsdeskundigen inzetten en ondersteunen, onder andere via de projecten Ervaringsdeskundigheid en Werk en Sterke Verhalen.
- Bewonersinitiatieven, informele netwerken en professionele organisaties met elkaar verbinden.
- Kennis en werkende aanpakken rond sociale steun, meedoen en sterke gemeenschappen verzamelen en delen.
- Aanpakken delen die inwoners meer regie, zelfvertrouwen en toekomstperspectief geven.
- Professionals en ervaringsdeskundigen samen laten leren van praktijkervaringen.
- Knelpunten in regels, toeslagen, minimaregelingen en inkomensondersteuning verzamelen en agenderen bij gemeenten en landelijke partijen.
- Samen met partners testen hoe regelingen en ondersteuning eenvoudiger en toegankelijker kunnen.
- Experimenten starten die financiële drempels voor inwoners verlagen.
- Met partners aanpakken voor vroegsignalering van geldzorgen en schulden ontwikkelen en verspreiden.
- Werkende integrale aanpakken delen en waar mogelijk breder toepassen.
- Voor vroegsignalering gaan we preventie agenderen, werkende aanpakken ontwikkelen en gezamenlijke principes voor integraal en mensgericht werken verspreiden.

2. Meer kinderen, jongeren en volwassenen ontvangen maatwerk uit het werkveld

Hier gaat het vooral om ervoor te zorgen dat professionals daadwerkelijk anders kunnen werken: vanuit de situatie van de inwoner, met een herkenbaar aanspreekpunt, voldoende handelingsruimte en goede samenwerking tussen organisaties. De zes randvoorwaarden uit het RUG-onderzoek vormen daarvoor de basis (maatwerk, duurzame relaties, continuïteit/lange termijn, samenhang, samenwerking, tijd en ruimte voor professionals en evaluatie van effectiviteit. De centrale gedachte uit het onderzoek van de RUG is dat er niet één type gezin in armoede bestaat en dat effectieve ondersteuning alleen mogelijk is wanneer de randvoorwaarden voor maatwerk op orde zijn.

Inspanningen Alliantie van Kracht

- Een gezamenlijk gedragscanvas ontwikkelen, gebruiken en actueel houden.
- Met partners duidelijke uitgangspunten afspreken voor relationeel en mensgericht werken vanuit de leefwereld van mensen.
- Ervaringsdeskundigen betrekken bij het ontwikkelen, uitvoeren en beoordelen van ondersteuning.
- Kennis delen over langdurige begeleiding, vaste aanspreekpunten en samenwerking rond gezinnen.
- Professionals een gezamenlijke taal en praktische handvatten bieden voor maatwerk.
- Met partners nieuwe manieren van samenwerken rond gezinnen uitproberen.
- Praktijkervaringen uit die experimenten bespreken en gebruiken om werkwijzen aan te passen.
- Knelpunten signaleren die maatwerk in de weg staan.
- Deze knelpunten bespreken met bestuurders, overheden en financiers.
- Lokale ervaringen verbinden met regionale en landelijke ontwikkelingen, zodat lessen op meerdere niveaus kunnen worden gebruikt.

3. Meer partners binnen de AvK hanteren een effectieve aanpak van armoede en leren samen met elkaar

Bij dit doel heeft de Alliantie vooral een leer- en kennisfunctie: zichtbaar maken wat werkt, partners helpen om daarvan te leren en kennis uit onderzoek, praktijk en ervaring bij elkaar brengen. We willen niet alleen activiteiten uitvoeren, maar samen onderzoeken of de juiste dingen worden gedaan en hoe de uitvoering beter kan.

Inspanningen Alliantie van Kracht

- Via een projectleider volop inzetten op effectief armoedebeleid bij partners. Werken met een toetsingskader effectieve interventies, stimuleren van de inzet van werkende interventies bij partners
- Via een evaluatie inzetten op effectiviteit van interventies. Partners helpen om de dingen die ze doen goed te doen, de goede dingen te doen en steeds de vraag te stellen: helpt onze aanpak dit gezin echt verder?
- Een leercanvas ontwikkelen en gebruiken om met partners gestructureerd naar de praktijk te kijken.
- Resultaten en ervaringen volgen met reflexieve monitoring.
- Wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis bij elkaar brengen.
- Kennisbijeenkomsten organiseren waarin partners resultaten, dilemma's en lessen delen.
- Samen met partners een waardenkader maken en vertalen naar de dagelijkse praktijk.
- Intervisie en gezamenlijke reflectie organiseren.
- Ervaringsdeskundigen een vaste plek geven in het leren en verbeteren.
- Knelpunten uit de uitvoering verzamelen en agenderen.
- Partners begeleiden bij actieonderzoek, praktijkexperimenten en het beoordelen van interventies.
- Onderzoekers, professionals, inwoners en ervaringsdeskundigen met elkaar verbinden.
- Een gezamenlijke leeragenda en vaste leer- en monitoringscyclus organiseren.
- Werkende methodieken en interventies delen en helpen om ze breder toe te passen.
- Regionale en landelijke kennis ophalen én de lessen uit de regio daar delen.
- Jaarlijks een groter moment organiseren waarop partners kennis en ervaringen uitwisselen.

Gedragscanvas

Bij het strategische doel ‘Meer kinderen, jongeren en volwassenen ontvangen maatwerk uit het werkveld’ wordt een gedagscanvas benoemd. We leggen hier uit wat dat is. Het Gedragscanvas van de Alliantie van Kracht helpt om de ambitie van de Alliantie te vertalen naar concreet gedrag. We willen mensen die nu buiten beeld blijven eerder bereiken én gezamenlijk leren wat vanuit het perspectief van inwoners daadwerkelijk werkt. Dat vraagt om een andere manier van werken. Niet het aanbod of de organisatie staat centraal, maar de vraag wat een inwoner nodig heeft om verder te komen. Voelt iemand zich gezien en vertrouwd genoeg om hulp te aanvaarden? Is ondersteuning begrijpelijk en toegankelijk? Worden problemen eerder gesignaleerd? En leidt onze inzet aantoonbaar tot minder stress, meer bestaanszekerheid en meer mogelijkheden om mee te doen? Het canvas is opgebouwd vanuit vier veranderkunde vragen: Waarom, Wat, Wie en Hoe.

- Waarom maakt duidelijk waarvoor we het doen: samen met inwoners generatiearmoede duurzaam doorbreken en maatschappelijke impact realiseren. Dat vraagt niet alleen om betere interventies, maar vooral om ander gedrag.
- Wat beschrijft het gewenste gedrag. We willen meer werken vanuit vertrouwen, samen met inwoners. Nieuwsgierig en open zijn. En continu verbeteren. Tegelijkertijd willen we stoppen met gedrag dat verandering belemmert, zoals denken vanuit de eigen organisatie, oplossingen bedenken vóór inwoners en vasthouden aan aanpakken die niet werken.
- Wie maakt duidelijk dat verandering van iedereen vraagt. Bestuurders, managers, professionals, inwoners, ervaringsdeskundigen en kennispartners hebben ieder een eigen rol. Verandering begint niet alleen bij de ander, maar bij onszelf.
- Hoe gaat over het gedrag zichtbaar maken in de dagelijkse praktijk. Door te experimenteren, te reflecteren, ervaringen te delen en samen te leren, ontwikkelen we nieuwe routines. Zo wordt leren onderdeel van het gewone werk.

De onderste onderdelen van het canvas maken zichtbaar wat de verandering vraagt. We bewegen bijvoorbeeld van eigen organisatie naar netwerk, van controle naar vertrouwen, van zenden naar luisteren, van verantwoorden naar reflectie, van oordelen naar vragen en van expert zijn naar samen met inwoners en ervaringsdeskundigen. Daarbij erkennen we dat organisatiebelangen en eigen doelen, verantwoordingsdruk, beperkte tijd en capaciteit, verschillende taal en werkwijzen, angst om fouten te maken en onzekerheid over experimenten het gewenste gedrag kunnen belemmeren. Daarom zijn ruimte, samenwerking, reflectie en zichtbare waardering belangrijk. Het canvas is nadrukkelijk geen checklist. Het is een hulpmiddel om het gesprek te voeren: welk gedrag zien we nu, welk gedrag willen we versterken en wat hebben we nodig om dat voor elkaar te krijgen?

Gedragscanvas

Samenwerken aan het doorbreken van generatiearmoede

Alliantie van Kracht
Samen tegen armoede

Waarom?

We willen generatiearmoede duurzaam doorbreken door samen met inwoners te bouwen aan bestaanszekerheid. Dat vraagt: niet alleen betere interventies, maar vooral om ander gedrag.

Succes betekent dat...

- Inwoners meer regie ervaren
- professionals elkaar weten te vinden
- we doen wat werkt en stoppen met wat niet werkt
- maatschappelijke impact belangrijker is dan organisatiebelang

Wat is gewenst gedrag?

We werken vanuit gezamenlijke opgaven, experimenteren, delen kennis, betrekken inwoners en ervaringsdeskundigen gelijkwaardig.

Kernprincipes van ons gedrag

- Werken vanuit vertrouwen
- samen met inwoners
- nieuwsgierig en open
- continu verbeteren

Wie laten dit gedrag zien?

Iedereen is mede-eigenaar vd verandering. We doen het samen. Verandering begint bij ík'.

- Bestuuders
- Managers
- Ervaringsdeskundige en andere professionals
- Inwoners
- Onderzoekers/kennispartners

Hoe doen we het anders?

Door te experimenteren, lerend te evalueren,kennis te delen, samen te rfeflecteren en steeds bij te sturen op basis van praktijkervaring.

Onze werkwijze

- We werken samen met ervaringsdeskundigen
- We kijken kritisch naar onszelf
- we experimentern id praktijk
- we sturen op maatschappelijke impact
- we delen wat werkt en wat niet werkt

Stoppen met

Gedrag dat we niet meer willen

- Denken vanuit onze eigen organisatie
- professionals starten zonder te leren van bestaande
- werken vanuit regels zonder maatwerk
- opllossingen bednken voor inwoners

Meer doen van

Gedrag wat we vaker willen doen

- Samen ontwerpen en besluiten
- feedback vragen en geven
- ervaringen en kennis delen
- experimenteren (klein beginnen)
- resultaten zichtbaar maken
- sturen op maatschappelijke impact

Minder doen van

Gedrag dat we minder willen doen

- Top-down implementeren
- controleren en afrekenen
- zenden in plaats van luisteren
- oplossingsgericht zonder context
- alles zelf willen oplossen
- afzonderlijke projecten ontwikkelen

Nieuwe gewoontes en routines

Aansluiten bij de inwoner

- We delen een praktijkervaring
- we vragen een inwoner om feedback
- we stoppen bewust met iets dat niet werkt

Experimenteren

- We evalueren een experiment
- we vieren een leerervaring
- delen van werkzame interventies
- reflectie op maatschappelijke impact

Samenwerken

- We zoeken actief een partnerorganisatie op
- gezamenlijke leerbijeenkomst
- we werken integraal en domein overstijgend l samen

Belemmeringen

Wat maakt het lastig?

- Organisatiebelangen en eigen doelen
- verantwoordingsdruk
- beperkte tijd en capaciteit
- verschillende taal en werkwijzen
- angst om fouten te maken
- onzekerheid over experimenteren

Wat helpt

Wat helpt ons in het gewenste gedrag?

- Praktijkverhalen en storytelling
- communities of practice
- intervisie en casusbesprekingen
- bestuurlijke en ambtelijke ruggensteun
- successen vieren en zichtbaar maken

Beloningen

Wat levert het ons op?

- Zichtbaar maatschappelijk impact
- waardering voor samenwerking
- profesisionale ontwikkeling
- succesvolle experimenten delen
- erkennning van leerresultaten

Hoe weten we dat het lukt?

Meetbaar gedrag en/of signalen

- Aantal gezamenlijke experimenten
- deelname van ervaringsdeskundigen
- gedeelde interventies en kennis
- aantal leerbijeenkomsten
- ervaren kwaliteit samenwerking
- tevredenheid en impact voor inwoners
- aantal interventies dat wordt doorontwikkeld of beeindigd
- aantal geleerde lessen dat wordt gedeeld

we zien meer samenwerking, meer effectiviteit, meer leren en meer impact voor inwoners!

De verander beweging van.. naar..

- Van eigen organisatie **naar netwerk**
- Van controle **naar vertrouwen**
- Van zenden **naar luisteren**
- Van verantwoorden **naar reflectie**
- Van oordelen **naar vragen**
- Van expert **Naar samen met inwoners en ervaringsdeskundigen**

KERNZIN: 'IEDERE ONTMOETING IS EEN KANS OM SAMEN TE LEREN, SAMEN TE VERBETEREN EN SAMEN MEER IMPACT TE MAKEN VOOR INWONERS".

Leercanvas

Bij het strategische doel ‘Meer partners binnen de AvK hanteren een effectieve aanpak van armoede en leren samen met elkaar’ wordt een leercanvas benoemd. We leggen hier uit wat dat is. Het leercanvas van de Alliantie van Kracht helpt om te leren van ervaring en zo te komen tot beter handelen. Iedere ontmoeting is een kans om samen te leren, samen te verbeteren en samen meer impact te maken voor inwoners.

Ons gezamenlijke vertrekpunt is: we willen weten of wat we doen inwoners echt helpt. Daarom stellen we steeds twee vragen:

1. DOEN WE DE GOEDE DINGEN?
Sluit onze aanpak aan bij wat gezinnen nodig hebben?
2. DOEN WE DE DINGEN DIE WE DOEN GOED?
Voeren we onze aanpak goed uit en werken we goed samen?

Generatiearmoede doorbreken vraagt verandering op drie niveaus. We werken daarbij vanuit 3 leerpaden:
1. Gezin – wat helpt gezinnen om meer grip en perspectief te krijgen?
2. Professional – wat vraagt dit van het dagelijks handelen van professionals?
3. Organisatie – wat moet de organisatie anders doen om dit mogelijk te maken?

De drie leerpaden lopen naast elkaar en beïnvloeden elkaar. We monitoren niet alleen wat er gebeurt. We onderzoeken samen wat het betekent en wat we daardoor anders moeten doen. De Alliantie van Kracht wordt daarmee een lerend systeem: gezinnen, professionals en organisaties leren niet náást elkaar, maar mét elkaar. Dit is de kern van onze reflexieve monitoring. Bij iedere aanpak, interventie of experiment stellen we steeds drie vragen: Wat zien we? Wat leren we? Wat betekent dit voor onze aanpak en ons gedrag? Zo wordt leren geen activiteit naast het werk, maar onderdeel van het werk. We beschrijven hieronder kort de drie verschillende leerpaden.

LEERPAD 1: HET GEZIN

Leren vanuit de leefwereld. Wat gebeurt er bij het gezin?
Van overleven → naar grip → naar perspectief

- Dat gaat over de *ervaring* die het gezin heeft met onze aanpak. Wat gaat goed? Waar loopt het gezin tegenaan? Wat helpt? Wat helpt niet?
- Het gaat over r*eflectie.* Wat had het gezin verwacht? Wat is anders gegaan? Wat heeft het gezin zelf geleerd?
- Het gaat over *inzicht*. Wat werkt voor dit gezin? Waarom? Onder welke omstandigheden?
- Het gaat over *nieuw gedrag*. Er ontstaat meer inzicht, meer vertrouwen, meer handelingsmogelijkheden, meer eigen regie. Wat gaat het gezin anders doen? Welke ondersteuning is nodig?

DE CENTRALE VRAAG HIERBIJ IS:
Helpt onze aanpak dit gezin echt verder?

LEERPAD 2: DE PROFESSIONAL

Leren van het dagelijks handelen van de professional. Wat gebeurt er in het contact met het gezin? Wat leer ik daarin van het gezin maar ook van andere professionals?
Van helpen → naar samen leren → naar anders handelen

- Dat gaat over de *ervaring* die de professional had. Wat heb ik gedaan? Wat gebeurde er? Hoe reageerde het gezin?
- Het gaat over *reflectie*. Welke aannames had ik? Wat zag ik wel en niet? Wat zou ik een volgende keer anders doen?
- Het gaat over *inzicht*. Wat werkt in deze situatie? Wat vraagt dit van mijn vakmanschap? Wat leren we van andere professionals?
- Het gaat over *nieuw gedrag*. Wat ga ik anders doen? Wat ga ik vaker doen? Waar stop ik mee? Meer maatwerk

DE CENTRALE VRAAG HIERBIJ IS:
Doen we de dingen die we doen goed?

LEERPAD 3: DE ORGANISATIE

Leren van beleid en samenwerking. Wat gebeurt er door ons beleid en onze manier van werken?
Van aanbodgericht → naar lerend → naar effectief

De organisatie creëert ruimte om anders te werken.
→ Kleine experimenten
→ Nieuwe samenwerking
→ Andere werkwijzen
→ Ruimte voor professionals

- Het gaat over de *ervaring* die wordt opgedaan. Wat bereiken we? Wat ervaren inwoners? Waar lopen professionals tegenaan? Waar werkt samenwerking wel/niet?
- Het gaat over *reflectie*. Welke aannames zitten achter ons beleid? Doen we wat inwoners nodig hebben? Welke regels, systemen of routines helpen? Welke staan in de weg? Sturen we op de juiste resultaten?
- Het gaat over *inzicht*. Wat werkt? Voor wie? Wanneer? Waarom? Wat moeten we anders organiseren?
- Het gaat over *nieuw gedrag*. Welk beleid passen we aan? Welke werkwijze veranderen we? Welke ruimte geven we professionals? Hoe gaan we anders samenwerken?

De organisatie past beleid, systemen en routines aan.
→ Andere dienstverlening
→ Andere samenwerking
→ Andere sturing
→ Andere verantwoording
→ Meer ruimte voor leren

DE CENTRALE VRAAG HIERBIJ IS:
Doen we de goede dingen?

DE DRIE LEERPADEN VERBONDEN

De drie paden zijn geen losse trajecten. Wat een gezin leert, moet terugkomen bij de professional. Wat een professional leert, moet terugkomen in de organisatie. En wat een organisatie verandert, moet uiteindelijk merkbaar zijn voor het gezin. Daarom verzamelen we inzichten op alle drie de niveaus. Alle drie de leerpaden gebruiken dezelfde reflexieve cyclus:

1. ERVAREN. Wat gebeurt er?
2. KIJKEN. Wat valt ons op?
3. REFLECTEREN. Wat betekent dit?
4. LEREN. Wat zegt dit over wat werkt en waarom?
5. BIJSTUREN. Wat gaan we anders doen?
6. OPNIEUW DOEN. Werkt het nu beter voor de inwoner?

Leercanvas

Samen leren om generatiearmoede duurzaam te doorbreken

Alliantie van Kracht
Samen tegen armoede

3 Leerpaden

1. Gezin

Leren vanuit de leefwereld

Ervaren	Reflecteren	Inzicht	Nieuw gedrag
• Wat gaat goed? • Waar loopt het gezin tegenaan? • Wat helpt? • Wat helpt niet?	• Wat had het gezin verwacht? • Wat is anders gegaan? • Wat heeft het gezin zelf geleerd?	• Wat werkt voor dit gezin? • Waarom? • Onder welke omstandig heden?	• Wat gaat het gezin anders doen? • Welke ondersteuning is nodig?

Centrale vraag: Helpt onze aanpak dit gezin echt verder?

2. Professional

Leren vanuit het dagelijks handelen

Ervaren	Reflecteren	Inzicht	Nieuw gedrag
• Wat heb ik gedaan? • Wat gebeurde er? • Hoe reageerde het gezin?	• Welke aannames had ik? • Wat zag ik wel en niet? • Wat zou ik een volgende keer anders doen?	• Wat werkte in deze situatie? • Wat vraagt dit van mijn vakmanschap? • Wat leren we van elkaar?	• Wat ga ik anders doen? • Wat ga ik vaker doen? • Waar stop ik mee?

Centrale vraag: Doen we de dingen die we doen goed?

3. Organisatie

Leren van beleid en samenwerking

Ervaren	Reflecteren	Inzicht	Nieuw gedrag
• Wat bereiken we? • Wat ervaren inwoners? • Waar lopen professionals tegenaan? • Waar werkt samenwerking wel/niet?	• Welke aannames zetten achter ons beleid? • Welke regels systemen of routines helpen? • Welke staan in de weg?	• Wat werkt? • Voor wie? • Wanneer? • Waarom? • Wat moeten we anders organiseren?	• Welke beleid passen we aan? • Welke werkwijzen veranderen we? • Hoe gaan we anders samenwerken?

Centrale vraag: Doen we de goede dingen?

De reflexieve leercyclus

Voor alle drie de leerpaden gebruiken we dezelfde cyclus

Ervaren
Wat gebeurt er?
Feiten, ervaringen en signalen

→ **Kijken**
Wat valt ons op?
Verschillen tussen verwachtingen en werkelijkheid

→ **Reflecteren**
Wat betekent dit?
Samen betekenis geven en aannames onderzoeken

→ **Leren**
Wat leren we?
Wat werkt, voor wie, wanneer en waarom?

→ **Bijsturen**
Wat gaan we anders doen?
Gedrag, aanpak of organisatie aanpassen

→ **Opnieuw doen**
Werkt het nu beter voor de inwoners?
Dan begint de cyclus opnieuw

De verbinding

De drie leerpaden voeden elkaar voortdurend

- **Gezin** — Geeft feedback
- **Professional** — Leert en handelt
- **Organisatie** — Geeft ruimte en voorwaarden

We leren samen

- Inwoners en gezinnen
- Professionals
- Organisaties
- Beleidsmakers en bestuurders
- Onderzoekers en kennispartners

Stoppen met

Werken vanuit aanbod i.p.v behoefte

- Denken dat we het al weten
- Afrekenen op fouten
- Informeren vasthouden
- Los van elkaar werken
- Kijken naar activiteiten i.p.v effect

Wat helpt

Luisteren en nieuwsgierig zijn

- Samen experimenteren
- Open en eerlijk delen
- van elkaar leren
- Inwoners gelijkwaardig betrekken
- Kleine stappen, groot effect

Beloningen

Waardering voor leren en verbeteren

- Zichtbare positieve impact
- Ruimte voor professionals
- Succesverhalen delen
- Erkenning van inzet en lef
- Trots op gezamenlijke resultaten

Hoe weten we dat het lukt?

- Inwoners ervaren meer grip en perspectief
- Minder terugval in armoede
- Sneller en passender ondersteuning
- Sterke samenwerking over organisaties heen
- Beleid en werkwijze aantoonbaar verbeterd

We zien meer samenwerking, meer leren, en meer impact voor inwoners.

De verandering beweging van.. ➡ naar..

- van eigen organisatie **naar netwerk**
- Van controle **naar vertrouwen**
- Van projecten **naar leren**
- Van verantwoorden **naar reflectie**
- Van oordelen **naar vragen**
- Van expert **Naar samen met inwoners en ervaringsdeskundigen**

"Iedere ontmoeting is een kans om samen te leren, samen te verbeteren en samen meer impact te maken voor inwoners".

5. Inzet van mensen en tijd

Het programmateam ondersteunt de samenwerking tussen aangesloten organisaties. Het team verbindt partijen, coordineert gezamenlijke activiteiten en bewaakt de voortgang van het programma. Daarnaast stimuleert het team kennisdeling, agendeert het thema armoede en werkt het aan gezamenlijke oplossingen om generatiearmoede te doorbreken.

Maak kennis met ons programmateam

Mirjam Flantua
Tintengroep
Trekker communicatie

Lajenda Garst
Puuridee
Trekker Ervaringsdeskundig-heid en werk

Marcel Endedijk
CMO STAMM
Trekker Maatwerk

Cécile van Reijmersdal
Trekker effectiviteit

Saskia Duursma
CMO STAMM
Programmaleider

Jorien Smulders
CMO STAMM
Trekker Lerend Evalueren

Annelies Kassenberg Hanze
Trekker Monitoring en onderzoek

Jeroen Boekhoven
Hanze
Trekker Monitoring en onderzoek

Irene Schoonbeek
SPG/TBD
Trekker Monitoring en onderzoek

Maak kennis met onze ambassadeurs

Zij zetten zich in om het gedachtegoed en de doelen van de Alliantie van Kracht actief uit te dragen. Zij verbinden mensen en organisaties, vergroten zichtbaarheid van het programma en stimuleren betrokkenheid en samenwerking. Dit zijn:

- Tamara Jones
- Herman Visser
- Bianca Harms
- Riane Kruzee
- Michele Garnier
- Lars vd Laan
- Willie de Boer

We zijn zeer dankbaar voor een zeer gewaardeerde financiële bijdrage aan ons programma van:

- Alle betrokken partners die jaarlijks 2.000 euro bijdragen
- De provincie Drenthe,
- Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II
- Nationaal Programma Groningen

Maak kennis met onze partners

Programmaleider
Saskia Duursma

Telefoon
+31 (0)6 124 139 41

E-mail
info@alliantievankracht.nl

Alliantie van Kracht
Samen tegen armoede